

Vragen binnengekomen via WhatsApp en reacties (versie 9 februari 2022)

Hieronder vindt u een overzicht van alle vragen die tijdens de livestream uitzending op 17 januari zijn binnengekomen via WhatsApp. Er zijn 3 categorieën reacties:

Categorie I: reacties op verduidelijkende vragen die al aan bod zijn geweest tijdens de uitzending: het gegeven antwoord vindt u achter de vraag;

Categorie II: reacties op verduidelijkende vragen die nog niet aan bod zijn geweest tijdens de uitzending: het antwoord is afgestemd met het betreffende lid van de Gebiedscommissie;

Categorie III: reacties om het Gebiedsfonds anders in te richten: deze reacties zijn besproken tijdens de vergadering van de Gebiedscommissie Ternaard in oprichting (i.o.) op 3 februari. De Gebiedscommissie heeft tijdens de vergadering de afweging gemaakt of de reactie reden is om aanpassingen te doen aan het advies. De reacties zijn per vraag weergegeven.

Aantal mensen dat heeft gereageerd:

De vragen zijn thematisch verdeeld. Daarnaast is er door een aantal mensen meerdere reacties gegeven. **Reacties van een en dezelfde persoon hebben een gelijke kleur gekregen**, dit om een beeld te geven van het aantal mensen dat heeft gereageerd tijdens de bijeenkomst. Opvallend is dat 1 persoon (blauw gekleurd) heeft gezorgd voor 30 % van de reacties.

Samenstelling Gebiedscommissie Ternaard

1. Over de verantwoordelijkheid wordt aangegeven dat deze tijdelijke commissie het advies geeft over de definitieve commissie: aan welke profielen en welke criteria moeten leden voldoen en hoe komen zij in aanmerking?

Antwoord (categorie I): De Friese overheden zullen hiervoor profielen op moeten stellen. De Gebiedscommissie Ternaard i.o heeft op 3 februari gesproken over het advies dat ze hierover opstellen. De conclusie was dat, nu de opdracht aan de definitieve Gebiedscommissie nog niet duidelijk is geformuleerd, je ook nog geen uitspraken kunt doen over de profielen en criteria. Dit onderdeel van het advies wordt op een later moment gegeven. De profielen en criteria zijn nu dus nog niet bekend.

Gebiedsfonds algemeen

2. Jammer dat de pot met geld wordt opgesplitst, zou het niet fijner zijn om juist de gehele pot te gebruiken voor iets groots. Zoals onderzoeken hoe dit geld zou kunnen bijdragen aan afstappen van het gas.

Antwoord (categorie III): De opdracht aan de Gebiedscommissie was om aan te sluiten bij de drie thema's uit de investeringsagenda. Dit sloot het meest aan bij de vragen en ideeën uit de samenleving. Door niet aan te sluiten bij deze drie thema's doe je geen recht aan wat er in het gebied is aangegeven. Het geld moet een plus aan het gebied geven op verschillende terreinen. Bovendien is een onderzoek niet specifiek voor het gebied en kost veel geld, zodat het rendement minder is. Zoals het nu is ingericht is het veel praktischer en concreter.

3. Is het ook verstandig om het geld in een fonds te beheren en alleen het dividend/rente te gebruiken. Zodat je in lengte van dagen er profijt van hebt?

Antwoord (categorie III): De Gebiedscommissie in oprichting geeft er de voorkeur aan om goed te investeren in een korte tijd en het geld niet uit te smeren. Omdat de rente laag is levert het oppotten ook niet veel op. Binnen energietransitie is wel de wil om uit bijvoorbeeld zonneparken het rendement te gebruiken voor toekomstige investeringen. Bovendien is bij de investeringen sprake van een multipliereffect. Het geld dat in de regio wordt besteed, levert ook rendement op.

4. Nu gasprijzen zijn gestegen en naar verwachting in de toekomst ook hoger zullen blijven, is het totale bedrag van €60.000.000 in verhouding kleiner tot de te verwachten opbrengsten. Je kunt stellen dat we in verhouding minder krijgen dan eerder, zeker wanneer we hier ook de stijgende inflatie bij in acht nemen. Is het niet meer dan redelijk om het bedrag van €60.000.000 te verhogen om dit te compenseren? Rudolf, Wierum

Antwoord (categorie III): De Gebiedscommissie in oprichting maakt een advies voor het FBO (Fries Bestuurlijk Overleg) over de spelregels voor de verdeling van het geld. De Gebiedscommissie in oprichting gaat daarbij niet over de hoogte van het totaalbedrag. Dat is voor de Gebiedscommissie een uitgangspunt. Het Fries Bestuurlijk Overleg is de opdrachtgever en heeft de overeenkomst met het Rijk en NAM gesloten. De Gebiedscommissie i.o vindt het een goed signaal en vraagt aan de Friese overheden om dit mee te nemen in haar overleg met het Rijk en NAM.

5. Hoe groot is de kans dat dit geld er komt? Is daar al wat meer over bekend?

Antwoord (categorie I): De tekst in het regeerakkoord zorgde daarbij, in eerste instantie, voor verwarring. De minister heeft de Tweede Kamer op 17 januari 2022 geïnformeerd over de interpretatie van de zinsnede over Ternaard. De vergunningsaanvraag van de NAM voor de gaswinning zal worden getoetst aan het huidige beleid en de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Dit betekent dat we in maart weten of de minister voornemens is om de vergunning te verlenen.

6. Wanneer de genoemde bedragen niet worden uitgegeven wat gebeurt er dan met dit geld?

Antwoord (Categorie I): In de eerste jaren is er de mogelijkheid om na te gaan of het aanbod overeenkomt met de vraag. Als er in 1 thema veel meer vraag is dan in het andere kan besloten worden om een groter deel van het budget te benutten voor een van de thema's. Een andere mogelijkheid is om na te gaan wat er nodig is om initiatiefnemers te helpen: zijn er wel ideeën maar is er meer ondersteuning nodig? Dan zou je daar ook op kunnen inzetten.

Gebiedsafbakening

7. Waarom gaat men ervan uit dat de meeste lasten in Wierum en Ternaard komen? Is er ook naar de eerste 5 meter van de ondergrond gekeken ipv alleen naar "deze plaatsen liggen op de winningslocatie"? Dit hoeft nl op een later moment blijken dat dit niet het geval is en wat dan?

Reactie (categorie II): Het Gebiedsfonds gaat niet over de vergoeding in het kader van eventuele schade. Daarvoor zijn aparte afspraken gemaakt met de NAM. Het Gebiedsfonds gaat uit van de gegevens zoals die nu bekend zijn bij de onderzoeken. Wanneer we het hebben over impact, gaat het niet alleen over de impact van eventuele bodemdaling, maar ook over de mate van onrust: die zijn op dit moment in Ternaard en Wierum vooral aan de orde. Je merkt dat aan de inzet en betrokkenheid van die inwoners.

8. Tevens staat in de spelregels dat Ternaard en Wierum als enige dorpen in de directe invloedssfeer van de gaswinning liggen. Tja, denk aan Anjum, denk aan Tibma, denk aan Paesens Moddergat. Daar moet ook aan gedacht worden.

9. Eanjum is dúdlik. Dêr wurdt ek in protte gas won. Mar wat binne de oerwagings om Ie en omkriten net mei diele te litten? Hjir wurdt ek omraak gas won, en leit flak tsjin de oare 22 doarpen oan.

Antwoord gecombineerde reactie 8 en 9 (categorie I)

De voorkeurspositie van Ternaard en Wierum zijn vertaald in de criteria. De dorpen daarom heen hebben een bepaalde afstand tot de gaswinning. Ook is er rekening mee gehouden dat er dorpen zijn die al langer te maken hebben met gaswinning. Om een te grote verdunning van het Gebiedsfonds te voorkomen is een maximale afstand in acht genomen. Niet alle dorpen die in het verleden te maken hebben gehad met gaswinning vallen daarom binnen de begrenzing.

Ternaard is een pilot. Als het ministerie van Economische Zaken en Klimaat dit succesvol vindt, kunnen zij ervoor kiezen om dit ook breder toe te passen. Daarbij gaat het om het vooraf afspraken maken met het gebied en een plus te geven.

Zoetwatermanagement

10. Hoe verhoudt zoetwatermanagement zich tot agrariërs die juist aan het onderzoeken zijn wat de mogelijkheden zijn van zilte teelt.

11. Op Texel zijn experimenten met gewassen die wel over zoutwater kunnen. Kunnen we dit ook verwachten in onze regio ism de akkerbouwers?

Gecombineerd antwoord reactie 10 en 11 (categorie I): De Gebiedscommissie kijkt naar alle projecten die experimenteren. Op dit moment is er een lijst van 65 projecten daarvoor. Per project kan er worden gekeken naar het gebruik van projecten in onze regio.

12. Zijn watermakers nog een optie? Om zoutwater om te zetten naar zoetwater.

Antwoord (categorie I) Bij watermakers kan er nagegaan worden of dat werkt, er wordt al veel ervaring mee opgedaan elders in de wereld, maar de Gebiedscommissie is niet voornemens om er zelf in te investeren. In Nederland hebben we eigenlijk voldoende water omdat er een wateroverschot is. De vraag is hoe zorg je dat je op het goede moment de juiste hoeveelheden beschikbaar hebt.

13. Het zoetwatermanagement ziet er duidelijk uit, compliment! De rest is voor verbetering en nadere verbijzondering vatbaar.

Geen reactie nodig.

Sociaal Economische Vitaliteit

14. Zijn er ook mogelijkheden om gevaarlijk smalle wegen aan te passen?

Reactie categorie II: Nee daar zijn geen mogelijkheden voor: Projecten die vallen onder regulier overheidsbeleid kunnen niet worden gefinancierd uit het fonds. Veiligheid van wegen is ook niet benoemd als een van de thema's binnen Sociaal Economische Vitaliteit.

15. Bepaalde voorbeelden van sociale economische vitaliteit, zijn al bestaande voorbeelden, die hoeft je toch niet opnieuw uit te vinden? Lijkt mij, de overheid heeft daar ook beleid en budget op toch?

16. Voorbeeld van maatjes, nogal gek om dat vanuit gasgelden te financieren. De projecten zijn er al, maar de jongeren koppelen aan ouderen kan wellicht in Dokkum, maar in de kleine dorpen? Ging het niet over vitaliteit?

Gecombineerde reactie vraag 15 en 16 (categorie I): Voorbeelden zijn ter stimulans en het hangt af van de vraag of dergelijke initiatieven worden ontwikkeld. Regulier overheidsbeleid wordt niet gefinancierd uit het Gebiedsfonds.

Energietransitie

17. Komt opslag van energie ook in aanmerking voor een toelage vanuit het fonds? Groet Gosse Jensma

Reactie (categorie II): Zowel warmteopslag (bv via basalt) of opslag van elektrische energie (bv via batterijen) helpen om de duurzame opwek van energie beter mogelijk te maken. Het draagt hiermee dus ook bij met de reductie van CO₂. Het zijn verder bewezen technieken en kunnen dus in aanmerking komen voor een bijdrage uit het fonds

18. Als je collectief nadenkt over bijv. een Zonneveld o.i.d. je hoort nu ook dat soms bepaalde velden te veel terug leveren aan het net en dat de terug levering van individuele woningen stagneert. Is het dan ook verstandig om eerst het net te verzwaren, zodat die problemen voorkomen kunnen worden, anders heb je niets aan bijv. je individuele panelen.

Reactie (categorie I): De capaciteit van het energienet vormt op dit moment een probleem. Als je iets wilt doen, moet je van tevoren ook weten dat het kan. De verwachting is dat in onze regio de problemen in 2025 zijn opgelost. Voordat je de initiatieven uit kunt rollen is het ook ongeveer 2025. Het Gebiedsfonds loopt gelijk aan de eventuele winning die in totaal 10 jaar kan duren. Daarom komt dit goed samen.

19. Energie transitie: Wat jammer en wat een gemiste kans om met name de dorpswindmolen te noemen, waarbij wellicht per jaar 4,5 ton geclaimd kan worden door een treurige dorpswindmolen Stichting Ternaard. Daar is geen subsidiemogelijkheid verder voor, het zijn immers gereviseerde molens, dan maar een greep uit deze nog niet bestaande geldpot? Foei

Geen reactie nodig.

20. Het plan energietransitie is te veel gericht m.i. op het geld verdelen en te weinig op algehele duurzaamheid en zo weinig concreet, zie bv. sociale economische vitaliteit, dat je er alle kanten mee uit kunt.

Reactie (categorie III): Er is bewust gekozen om mensen met een smalle beurs mee te laten profiteren. Anderzijds is er geld voor het brede vraagstuk, waar juist ruimte is voor hele verschillende

initiatieven. In de gereedschapskist voor verduurzaming van woningen zijn hele concrete maatregelen mogelijk zoals een warmtepomp of zonnepanelen.

21. Je loopt het risico dat bewoners die de geldweg weten te vinden, geld krijgen en de doorsnee burger niet.

Reactie (categorie III): De Gebiedscommissie in oprichting adviseert bewust voor het halen en brengen van plannen om juist minder draagkrachtigen te faciliteren. Als u ideeën hebt om dat nog beter te doen horen we dat graag. Daarbij willen we mensen ondersteunen bij het bedenken en indienen van plannen.

22. ENERGIETRANSITIE: in handen van de Mienskip! Waar slaat dat op? Aandelen in de gereviseerde windmolens van Ternaard? Heeft de commissie rekening gehouden met het onderzoek van de Provincie? Oude huizen en veel financieel weinig draagkrachtige inwoners, die de voorfinanciering wellicht niet kunnen betalen.

Reactie (categorie III) Een aanvraag wordt gehonoreerd, mits het binnen de toolbox en regelgeving past. Er is geen sprake van voorfinanciering, want het bonnetje is de verantwoording achteraf. Bij de grote projecten geldt dat het resultaat (bijv. energieopslag) eigendom van de gemeenschap moet zijn, zodat zij ook het profijt hebben. De energietransitie zelf komt niet in handen van de Mienskip, maar zij kunnen door middel van initiatieven wel een flinke bijdrage leveren en er zelf ook profijt van ondervinden.

23. Waarom de transitie niet vanuit de gemeente, vanuit gezamenlijkheid financieren en uitvoeren? Kijk naar de Dorpsbelangen, die vnl. uit ouderen en vrijwilligers bestaat! Hoe uitvoerbaar is dat? Realistisch plan? Ik betwijfel of dit het geval is...

Antwoord (categorie I): Dorpsbelangen zijn niet degenen die de initiatieven moeten trekken. Dat kan ook in een ander groepsverband. Er zit veel kennis in de regio, zoals bij energiecoöperatie en ondernemers dus wij denken dat het meevalt. De gemeente denkt overigens mee in de energietransitie. De Gebiedscommissie Ternaard i.o herkent zich niet in het beeld dat er vooral ouderen in Dorpsbelang actief zijn.

Algemeen

24. Delen jullie de presentatie ook met de 22 dorpen die in het plan worden genoemd?

Antwoord (categorie I): De presentaties zijn online te vinden op de website van de gemeente. Alleen het telefoonnummer wat alleen op de avond van de presentatie is gebruikt is in de presentatie verwijderd.

25. Het is wel jammer dat je niet actief mee kunt praten, dan hadden jullie waarschijnlijk een hele andere avond gehad... Is dit een andere keer nog mogelijk?

Reactie (categorie III): De Gebiedscommissie Ternaard i.o vindt het ook jammer dat het geen fysieke bijeenkomst kon zijn. De omstandigheden dwongen helaas tot een andere invulling. Het bereik wat er nu is geweest, was anders nooit gehaald, dat is een voordeel. Als je kijkt naar de reacties zijn er geen grote wijzigingen nodig in de opzet.

26. Welke rol krijgt de gemeenteraad van NEF? Dank voor uw beantwoording Sjoerd Keizer Raadslid S!N Sociaal in Noardeast-Fryslan

Reactie (categorie II): De 3 Friese overheden: gemeente Noardeast-Fryslân, Wetterskip Fryslân en de provincie Fryslân zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het invulling geven aan het Gebiedsfonds Ternaard, met de gemeente Noardeast-Fryslân in de lead.

Er wordt in dit proces veel waarde gehecht aan de input en het draagvlak van inwoners in het betreffende gebied, daarom is begonnen met de Gebiedscommissie in oprichting. In maart 2022 leveren zij het advies op aan het Fries Bestuurlijk Overleg Ternaard.

Omdat het gaat om het ontvangen van het advies, is dit nog geen besluitvormende stap. Pas als de Friese overheden deze ideeën hebben geconcretiseerd komt er een formeel besluit.

De Governance structuur zal de komende tijd ook worden gebouwd, waaruit zal blijken hoe de verdere verdeling van rollen, taken en verantwoordelijkheden zal zijn, zo ook de vraag bij welke overheid het geld wordt beheerd.

In al deze stappen zal het college van Noardeast-Fryslân de raad, passend bij het proces, betrekken. Afhankelijk van de formele rol van de gemeente kan dat variëren van informeren tot besluitvormend.

27. Protte herkenber. Dat is hiel moai en knap!

Geen reactie nodig

28. Is er ook een connectie met Holwerd aan Zee?

Reactie (categorie II): Er is geen inhoudelijke afstemming geweest met het project Holwerd aan Zee. Dit is ook een project met eigen financiering en dynamiek. Holwerd ligt als dorp wel binnen de contouren voor het gebiedsfonds voor alle drie de thema's. (Deel) projecten van Holwerd aan Zee die passen binnen de criteria kunnen te zijner tijd een aanvraag doen of gebruik maken van het dorpenbudget.

29. Worden alle vragen onverkort genoteerd en op een later moment gepubliceerd? Dit in het kader van openheid en transparantie?

Reactie (categorie I) Er wordt een vraag en antwoord lijst bijgehouden

30. Draagvlak en bewustwording, een enorm bedrag is gereserveerd, maar....zie het bovenstaande. Ik word er treurig van

Nu is er net een demonstratie in Groningen gehouden, er zijn zoveel problemen tgv van de gaswinning. In Ternaard is recent een groot protest geweest, er is geen draagvlak...., er is reeds schade in NeF, en deze commissie gaat na het bericht van Den Haag gewoon verder,...

Schokkend dat het bericht uit Den Haag voor kennisgeving wordt beluisterd.

En weer verder met de projecten, alsof het bovenstaande heel gewoon is....

Op detailniveau de vragen? Dat is toch wel bezijden de waarheid.

Zo langzamerhand wel een bekend verschijnsel Jammer genoeg.

Ben benieuwd of het geheel van vragen genoteerd beantwoord en gepubliceerd wordt. We houden vinger aan de pols.

Reactie (categorie I): De Friese overheden zijn tegen gaswinning. Als er gas wordt gewonnen willen zij niet alleen de lasten maar ook de lusten. De Gebiedscommissie Ternaard i.o houdt zich niet bezig met voor- of tegen gaswinning, maar denken na over de spelregels voor als de gaswinning doorgaat.